

θέωσις
THEOSIS

μεταμόρφωση
METAMORFOSE

ἀπάθεια
APATHEIA

GUDDOMMELIGGJØRELSE – LIDENSKAPSLØSHET FORVANDLING

Munkevesenet har en lang historie. Men i denne lange historien har det fundamentale mål og ideal for munkene i den ortodokse kirken i alle fasene likevel uforandret alltid vært ett og det samme:

Lidenskapløsheten = ἀπάθεια, tilstrebet gjennom utrettelig øving, askese

Gudlikheten [jfr. også "englelikhet"]

Guddommeliggjørelsen (= θέωσις) av den menneskelige naturen [husk "materialiteten"].

Ødemarken (eremittlivet) var det egnede sted og den egnede situasjon for å konsentrere seg om dette. Men det er ikke bare en konsentrasjon rent mentalt. Å være munk er en livssituasjon. Det er dramatisk. Ørkenen er en slagmark. Den som vil virkeliggjøre renselsen av sjel og legeme fra onde begjær og syndige tanker, utsettes for en motstand så sterk at den erfares som onde åndskrefter, demoner og Satan selv. Ødemarken er kampens og dødens sted. Lutrinen og lidenskapløshetens segl er en påminnelse om døden. Denne situasjonens klesdrakt er rimeligvis svart. Erkjennelsen av sannheten om menneskelivet gir hellig sorg, men ikke lidenskapelighetens fortvilelse og maktesløshet.

Målet for askesen og oppgivelsen av en rekke ting er *ikke* et forsøk på tilintetgjørelse av legemet. Legemet er skapt av Gud og har del i førløsningen i Kristus, og er dermed et verdifullt gode. Legemets tilintetgjørelse er ikke askesens mening, men legemets transfigurasjon = μεταμόρφωση (metamórfose), legemets *forvandling* – til *forklarethet*: "å bli forklart" = gjennomskinnelig, transparent. Dette gir glede, men en gledesfylt sorg, det er ikke lidenskapenes lettsindige gledesrus.

Det fins en "asketisk symmetri" – det skal være balanse, ingen fornektelse for dens egen skyld.

Troen er alle dyders fundament.

Ydmykheten (jfr. motsetningen: overmot/hybris – også fra klassisk gresk)

Kjærligheten er det største = ἀγάπη (agapé) = å fylles av Guds lys og føle Guds uendelighet.

Inkarnasjonen er dramatisk forstått: virkeliggjort kjærlighet. Naturene utveksler egenskaper.

I inkarnasjonen tar Guddommen døden og forvandler den til sitt liv.

Gjennom å fylles av inkarnasjonens kjærlighet oppnår mennesket guddommeliggjørelsen av naturen sin. Og dette gjelder ikke bare for munkene, det gjelder i all ortodoks fromhet.

Den ortodokse kirken er **JOHANNES-KIRKEN**.